Расы керек, құжат дайындау оңай болған жоқ. Маған оларды жинауға әкім Марат Қанатұлы мен әкімдіктің қызметкерлері Айдын, Алина, Гүлжан, ауыл шаруашылығы бөліміндегі Мәдина, «Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасындағы Мерей мен басқа да азаматтар көп септесті.

3-БЕТ | ЕҢБЕК АДАМЫ

Продолжится реализация проектов по посадке деревьев – «Зелёный двор», «Зелёная тропа», «Посади своё дерево», а также проведение экочасов в школах и творческих конкурсов на экологическую тематику.

6-БЕТ | ПЕРЕКРЕСТОК

Еліміздің оңтүстік өңіріндегі Ащысай аймағынан кейінгі палеолит дәуіріндегі бизон, арқар, жабайы жылқы сияқты жануарлардың сүйектері және пышақ тәрізді тілгіштер табылған. Көрдіңіз бе, тарихтың көне парағының өзінде тайға таңба басқандай етіп «бизон» деп жазылып тұр.

8-БЕТ | ТІРШІЛІК

Газет 1935 жылдың 5 мамырынан бастап шығады

ЕРЕЙМЕН

Дүйсенбі
№4 (9664)
9.02.2026

қоғамдық-саяси газеті

ЕРЕЙМЕНТАУ ӘКІМДІГІНДЕ КОНСТИТУЦИЯНЫҢ ЖАҢА МӘТІНІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Ерейментау ауданының әкімдігінде Қазақстан Республикасы Конституциясының жаңа мәтінін талқылауға арналған аудан активінің жиыны өтті.

Жиынды Ерейментау ауданының әкімі Нұрлан Мұқатов ашып, жүргізді. Басқосуға аудандық мәслихат төрағасы, мемлекеттік органдар мен мекемелердің басшылары, аудандық мәслихат депутаттары, Қоғамдық кеңес мүшелері, прокуратура өкілдері және саяси партия филиалдарының басшылары қатысты.

Аудан әкімі конституциялық реформаның ел дамуы үшін стратегиялық маңызын атап өтіп, жасалып жатқан өзгерістер азаматтардың құқығы мен бостандығын қорғауды күшейтуге, мемлекеттік басқару жүйесінің ашықтығы мен тиімділігін арттыруға бағытталғанын жеткізді. Сондай-ақ реформаны халыққа жан-жақты түсіндіру мен кері байланысты қамтамасыз етудің маңыздылығына тоқталды.

Жиында Ерейментау аудандық мәслихатының төрағасы Медеу Әбжіков, AMANAT партиясы Ерейментау аудандық филиалының атқарушы хатшысы Мерей Қасенов пен аудан әкімінің орынбасары Ғабды-Сабыр Мухамедди баяндама жасап, конституциялық өзгерістердің өңірлік деңгейдегі ықпалы туралы пікірлерін білдірді.

Актив қорытындысы бойынша аудан тұрғындары арасында конституциялық реформа мәселелері бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын күшейту, еңбек ұжымдарында, білім беру мекемелерінде және жастар арасында кездесулер өткізу, бұқаралық ақпарат құралдары мен әлеуметтік желілерде кеңінен жариялау жөнінде нақты тапсырмалар берілді.

Жиын соңында Нұрлан Мұқатов белсенділік танытқан барлық қатысушыға алғыс білдіріп, конституциялық реформаның табысты іске асуы қоғамның ортақ жауапкершілігі екенін атап өтті.

Бахтияр ЖЕПЕНОВ,
Ерейментау ауданы әкімінің кеңесшісі, баспасөз хатшысы

КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ РЕФОРМА – ЕЛ БАСҚАРУДАҒЫ ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ АРТТЫРАТЫН НАҚТЫ ҚАДАМ

2026 жылы жүзеге асырылып жатқан Қазақстан Республикасының Конституциялық реформасын мен ел дамуының жаңа кезеңін айқындайтын маңызды тарихи шешім деп санаймын. Бұл өзгерістер мемлекет пен қоғам арасындағы өзара сенімді нығайтуға, азаматтардың құқығы мен бостандығын нақты қорғауға бағытталған.

Конституция – мемлекеттің құқықтық негізі. Ата Заңға енгізіліп отырған өзгерістер билік тармақтары арасындағы тепе-теңдікті күшейтіп, мемлекеттік органдардың халық алдындағы есептілігін арттыруды көздейді. Бұл – «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» қағидатын нақты іске асырудың бір көрінісі.

Қазақ халқының тарихында заң үстемдігі әрдайым басты орында болған. Қасым ханның қасқа жолы, Есім ханның ескі жолы, Тәуке ханның Жеті жарғысы – соның айқын дәлелі. Бұл құқықтық нормалар ел ішіндегі тәртіпті сақтап, дау-дамайды әділ шешуге қызмет етті. Бүгінгі Конституциялық реформа – сол тарихи құқықтық мәдениеттің заманауи жалғасы.

Реформа аясында азаматтардың негізгі құқығын қорғау тетіктері күшейтіліп, жергілікті басқару жүйесіне тұрғындардың қатысу мүмкіндігі кеңейіп отыр. Бұл өзгерістер аудан деңгейінде де нақты сезілуде. Қоғамдық кеңестердің жұмысы жанданып, тұрғындармен ашық кездесулер мен қоғамдық талқылаулар жүйелі түрде өткізіліп келеді.

Менің ойымша, Конституциялық реформаның басты нәтижесі – шешім қабылдау үдерісінің ашықтығы мен әділдігінің артуы. Бұл өз кезегінде халықтың билікке деген сенімін күшейтеді және тұрақты дамуға жол ашады.

Қазақта «Заң әділ болса, ел тыныш» деген сөз бар. Әділетті заң мен жауапты басқару – берекелі қоғамның негізі. Сондықтан 2026 жылғы Конституциялық реформаны бүгінгі ұрпақ қана емес, болашақ үшін жасалған маңызды таңдау деп сеніммен айта аламын.

Нұрлан МҰҚАТОВ,
Ерейментау ауданының әкімі

Жаңа Конституция жобасы еліміздің саяси және құқықтық дамуындағы жаңа сапалық кезеңнің басталғанын айқын көрсетеді. Құжаттың тұжырымдамалық өзегіне адам құқығы мен бостандығының ең жоғары құндылық ретінде шығарылуы – мемлекеттің азаматқа бет бұрғанын білдіретін маңызды әрі уақыт талабына сай шешім. Бұл қағидат Конституцияның жекелеген баптарында ғана емес, оның бүкіл рухы мен мазмұнында жүйелі түрде көрініс тапқан.

ӘДІЛЕТТІ ҚАЗАҚСТАННЫҢ БЕРІК ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗІ

Жобада білім, ғылым, мәдениет пен инновацияға айрықша басымдық берілуі елдің ұзақмерзімді дамуы табиғи ресурстарға тәуелді болмауға тиіс деген стратегиялық ұстанымды айқын көрсетеді. Бұл көзқарас ұлттық бәсекеге қабілеттіліктің негізгі факторы ретінде адами капиталды, зияткерлік әлеуетті және шығармашылық мүмкіндіктерді алға шығарады. Білімді, ойлай алатын, технологияны меңгерген ұрпақ қалыптастыру – экономикалық өсудің ғана емес, қоғамдық тұрақтылық пен мәдени жаңғырудың да берік негізі.

Сонымен қатар цифрлық ортадағы құқықты қорғауға қатысты нормалардың енгізілуі мемлекеттің ақпараттық қауіпсіздік, жеке деректерді сақтау және азаматтардың цифрлық кеңістіктегі мүддесін қорғау мәселелеріне жауапкершілікпен қарайтынын аңғартады. Бұл қадам мемлекет пен қоғамның жаңа технологиялық дәуір талаптарына бейімделіп қана қоймай, оны саналы түрде реттеуге және тиімді пайдалануға дайын екенін көрсетеді. Нәтижесінде цифрландыру үдерісі қауіпсіз, ашық әрі заңды негізде іске асып, азаматтардың сенімін нығайтуға ықпал етеді.

Конституциялық өзгерістердің кең қоғамдық талқылаудан өтуі – азаматтық қоғамның рөлін арттырып, халықтың саяси үдерістерге қатысу мәдениетін жаңа деңгейге көтеретін оң тәжірибе.

Медеу ӘБЖІКОВ,
Ерейментау ауданы маслихатының төрағасы

ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ СЕЗДІРЕТІН ТҰҒЫРЛЫ ҚҰЖАТ

Ұсынылып отырған жаңа Конституция жобасы – еліміздің мемлекет ретінде кемелдену жолындағы ішкі сұранысынан туған, уақыт пен тарихи жауапкершілікті ескерген салмақты құжат. Оның басты ерекшелігі – адамды, оның қадір-қасиеті мен құқығын мемлекеттің орталық құндылығы ретінде нақты әрі анық қоюы. Бұл ұстаным декларативті сипатта қалмай, Конституцияның барлық бөлімінде жүйелі түрде көрініс тапқан.

Жобада ұлттық бірлік, егемендік, аумақтық тұтастық және зайырлылық қағидаттарының өзгермейтін құндылық ретінде бекітілуі мемлекеттің іргетасын нығайта түседі. Сонымен қатар білім мен ғылымға, мәдениет пен инновацияға басымдық берілуі Қазақстанның болашағын ұзақмерзімді әрі өркениетті даму жолымен байланыстыратын стратегиялық таңдауды айғақтайды.

Маңызды жаңалықтардың бірі – цифрландыру дәуіріндегі адам құқығын қорғау нормаларының Конституция деңгейінде алғаш рет бекітілуі. Бұл мемлекет пен қоғам арасындағы жаңа қарым-қатынастарға құқықтық жауап беріп қана қоймай, азаматтардың жеке өмірі мен дербес деректерінің қорғалуына қосымша кепілдік береді.

Жаңа Конституция жобасының кең қоғамдық талқылау арқылы әзірленуі оның саяси және құқықтық легитимділігін күшейтеді. Азаматтардың, сарапшылардың, қоғамдық ұйымдардың ұсыныстары ескерілген бұл үдеріс қоғам мен мемлекет арасындағы сенімнің нығаюына ықпал етеді.

Жалпы алғанда, жаңа Конституция жобасын Әділетті Қазақстан идеясын нақты құқықтық мазмұнмен толықтыратын, тұрақтылық пен жаңғыруды үйлестіре білген, болашақ ұрпақ алдындағы жауапкершілікті терең сезінетін тұғырлы құжат деп бағалауға толық негіз бар.

Төлеутай ЖЫЛҚАЙДАРОВ,
Ерейментау ауданы әкімінің құқықбұзушылықтардың алдын алу жөніндегі кеңесшісі

ЕЛ ТҰТАСТЫҒЫНА ҚОЛ СҰҒЫЛМАЙДЫ

Жаңа Конституция жобасында Қазақстан Республикасының аумақтық тұтастығына қол сұғылмаушылықты бекіту – мемлекеттік жүйенің тұрақтылығы мен болжамдылығын қамтамасыз ету үшін маңызды қадам. Жаңа кіріспеде және 2-баптың 6-тармағында елдің аумақтық тұтастығы өзгермейтіні анық көрсетілген. Бұл кез келген араласу әрекеттеріне сенімді құқықтық кедергі жасайды.

Мұндай бекіту тек символдық ғана емес, сонымен қатар практикалық мағынаға ие. Ол әкімшілік-аумақтық құрылымның ықтимал өзгерістері туралы кез келген күмән мен алыпсатарлықты жояды. Осылайша, азаматтардың мемлекеттік институттарға және Конституцияға құқықтық сенімділік көзі ретінде сенімін нығайтады.

Айта кету керек, бұл норма мемлекеттік құрылымның ұзақ мерзімді тұрақтылығын қамтамасыз етеді. Саяси немесе экономикалық жағдайға қарамастан, аумақтық тұтастық мәселесі талқыланбайды және референдумға шығарыла алмайды. Бұл елдің шекарасы мен бірлігін қорғауды қамтамасыз етеді.

Шекараға қолсұғылмаушылық пен аумақтық тұтастықты бекіту де мемлекеттің халықаралық аренадағы ұстанымын күшейтеді. Қазақстан егемендікке және өз тәуелсіздігін қорғауға бейілділігін көрсетеді. Бұл серіктестердің сенімін және халықаралық стандарттарды сақтауды нығайтады.

Сапарғали ОРАЗАЛИМОВ,
Ерейментау ауданы Ардагерлер кеңесінің төрағасы

ҚАРАПАЙЫМ БҰҚАРАҒА ЗОР МҮМКІНДІК АШАДЫ

Жаңа Конституция жобасы елімізде әділдік пен заң тәртібін күшейтуге бағытталған. Бұл құжатта әр азаматтың құқығы мен бостандығы басты орынға қойылған. Мемлекеттің алдымен халық мүддесін қорғауға тиіс екені нақты көрсетілген.

Жобада билік пен халық арасындағы жауапкершілік күшейтіліп, Парламент пен жергілікті басқару органдарының рөлі арта түседі. Бұл қарапайым адамдардың өз ойын айтуына, ел өміріне белсенді қатысуына мүмкіндік береді.

Тоқетерін айтқанда, жаңа Конституция жобасы – елде әділ, ашық және халыққа қызмет ететін мемлекет құруға бағытталған маңызды қадам.

Ляззат ТҮГЕЛБАЕВА,
Бөгенбай батыр атындағы тарихи-өлкетану музейінің меңгерушісі

Жаңа Конституция жобасының жариялануы – құқықтық мемлекетті нығайтуға бағытталған маңызды әрі уақтылы қадам. Ұсынылып отырған құжатта билік тармақтарының өзара тепе-теңдігін сақтау мен күшейтуге, Парламенттің өкілеттігі мен саяси салмағын арттыруға, сондай-ақ жергілікті өзін-өзі басқару институттарын дамытуға айқын басымдық берілгені байқалады. Бұл өзгерістер мемлекеттік басқару жүйесінің тиімділігін арттырып қана қоймай, қоғам мен билік арасындағы өзара сенімді нығайтуға қызмет етеді.

ЕЛІМІЗДІ ДАМЫТУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ЖАҢА ҚАДАМ

Атап айтқанда, жергілікті деңгейдегі өкілді органдардың рөлін күшейту азаматтардың өңірлік мәселелерді шешуге тікелей қатысу мүмкіндігін кеңейтіп, халықтың пікірін ескеруге негізделген басқару мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді. Парламенттік институттардың жауапкершілігін арттыру саяси шешімдердің ашықтығын қамтамасыз етіп, заң шығару үдерісінің сапасын жақсартуға бағытталған маңызды қадам деп бағалауға болады. Сонымен қатар Конституция жобасында адам құқығы мен бостандықтарын қорғау тетіктерінің нақты әрі түсінікті түрде бекітілуі құқықтық сенімді күшейтеді. Бұл әрбір азаматтың заң алдында қорғалуын қамтамасыз етіп, әділеттілік қағидатын қоғам өмірінің негізгі тірегіне айналдыруға мүмкіндік береді.

Дегенмен кез келген конституциялық өзгерістің шынайы тиімділігі оны іс жүзінде жүзеге асырумен өлшенетіні белгілі. Сондықтан жаңа нормалардың өмірде дұрыс әрі бірізді қолданылуы, құқық қолдану тәжірибесінің сапалы болуы және заң үстемдігі қағидаттарының мүлтіксіз сақталуы – шешуші мәнге ие.

Жалпы алғанда, жаңа Конституция жобасы елдің саяси жүйесін жаңғыртуға, азаматтардың мемлекеттік шешімдер қабылдау үдерісіне қатысу мүмкіндігін кеңейтуге және Қазақстанда құқықтық мемлекетті одан әрі нығайтуға бағытталған маңызды стратегиялық құжат ретінде оң бағалауға лайық.

Дина ОСПАНОВА,
Ерейментау ауданы AMANAT партиясы филиалының ПКК мүшесі

БҰЛ БАСТАМАҒА ҚОҒАМ БЕЛСЕНЕ ҚАТЫСУЫ КЕРЕК

Конституция жобасын қоғам талқысына шығару – биліктің қоғамдық пікірмен санасуға дайын екенінің белгісі. Бұл қадам азаматтық қоғамның рөлін арттыруға және халық пен мемлекет арасындағы сенімді нығайтуға мүмкіндік береді.

Жобада әлеуметтік әділеттілік, мемлекеттік жауапкершілік және биліктің есептілігі мәселелеріне назар аударылғаны оң үрдіс ретінде бағаланады. Дегенмен конституциялық реформалардың нақты нәтижесі тек мәтіндік өзгерістермен шектелмей, саяси мәдениеттің жаңаруына, ашық диалог пен қоғамдық бақылаудың күшеюіне алып келген жағдайда ғана сезіледі. Сондықтан қоғамның белсенді қатысуы бұл реформаның табысты болуының басты шарты болар еді.

Динара СӘДУАҚАСОВА,
Ерейментау ауданы «Орталықтандырылған кітапханалар жүйесі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің директоры

МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУҒА ҚАТЫСУҒА ЖОЛ АШАДЫ

Конституция – кез келген мемлекеттің ең басты әрі негізгі заңы. Ол елдің саяси жүйесін, құқықтық тәртібін және әлеуметтік құрылымын айқындай отырып, қоғам дамуының басты бағытын белгілейді. Конституцияда мемлекеттің басқару нысаны, билік тармақтарының өзара байланысы, сондай-ақ азаматтар мен мемлекет арасындағы құқық пен мен міндеттер нақты көрсетіледі. Сондықтан да бұл құжат елдегі тұрақтылық пен қоғамдық келісімнің берік негізі саналады.

Конституцияның басты мақсаты – адам және азамат құқығы мен бостандығын қорғау. Әрбір азаматтың заң алдындағы теңдігі, өмір сүру, білім алу, еңбек ету, сөз бостандығы сияқты негізгі құқығы Конституция арқылы кепілдендіріледі. Бұл құқық жеке тұлғаның еркін дамуына, қоғамда өз орнын табуына мүмкіндік береді. Сонымен қатар Конституция азаматтардың ар-намысы мен қадыр-қасиетін қорғауды мемлекеттің басты міндеті ретінде бекітеді.

Демократиялық мемлекет құруда Конституцияның рөлі ерекше. Ол халықтың биліктің қайнар көзі екенін айқындай отырып, азаматтардың мемлекеттік басқаруға қатысуына жол ашады. Сайлау арқылы өкілдерін таңдау, қоғамдық пікір білдіру, заңды жолмен өз көзқарасын қорғау – мұның барлығы Конституцияда бекітілген демократиялық қағидаттардың көрінісі.

Жұлдыз ШАХАТОВА,
Ерейментау ауданы «Тілдерді оқыту орталығы» КММ директоры

АУЫЛ АМАНАТЫНА АДАЛ АЗАМАТ

Ерейментау ауданы – Ақмола облысының ауыл шаруашылығы дамыған аймақтарының бірі. Мұнда ауданның экономикалық әлеуетін арттыратын маңызды бағыттардың қатарындағы мал шаруашылығы – аграрлық сектор өнімінің негізгі саласы. Қазір ауданның Торғай ауылында ет кластерін дамыту жобасы іске асырылып жатыр. Онда асыл тұқымды қалмақ сиырлары жеткізіліп, өңірдің жайылымдық ресурстары белсенді қолданылып келеді. Бұл жоба арқылы ет өндірісін кеңейту көзделген.

Айта кетерлігі, Ақмола облысындағы ең ірі жайылымдық алқаптардың дені осы Ерейментау ауданында шоғырланған. Бұл төрт түлікті ашық аспан астында оттықтыруға және мал басын арттыруға өте қолайлы. Сол себепті аймақтыға ауылдық округтерде түрлі шаруа қожалықтары бар. Солардың бірін Торғай ауылының тұрғыны Әсет Манабаев басқарады. Ол «Қарағайлы» ауыл шаруашылығы кооперативіне жетекшілік етеді. Қарамағында 2 адам жұмыс істейді.

Өзінің айтуынша, Әсет Алпысұлы былтыр «Ауыл аманаты» микронесиелеу бағдарламасы бойынша (2,5 пайыз) 8 млн 800 мың теңгеге 104 бас ұсақ мал сатып алған. Қазір оның жетекшілігіндегі «Қарағайлы» шаруа қожалығы шағын құраммен мал басын 500-ге жеткізуді жоспарлап отыр.

Жақында біз осы шаруа қожалығының жас та болса, бас бола білетін иесімен кездесіп, аз-кем әңгімелескен едік. Сол сәтте ол ауыл шаруашылығы кооперативінің жұмысы мен алдағы жоба-жоспарлары туралы айтып берді.

– Әсет, жақында біз Торғай ауылдық округінің әкімі Марат Әубәкіровпен кездескенде, сіз туралы жақсы пікір білдіріп еді. Ол сіздің «Ауыл аманаты» микронесиелеу бағдарламасымен 8 млн 800 мың теңге алғаныңызды, оны бірнеше жылдан кейін 9 млн 700 мың теңге етіп қайтаратыныңызды айтқан болатын. Осы бағдарлама бойынша несие алу жағы қалай болды? Оны 1 млн теңгеге де жетпейтін етіп қайтаратыныңыз жақсы дүние екен.

– Иә, рас. «Ауыл аманаты» микронесиелеу бағдарламасы бойынша 2,5 пайызбен 8 млн 800 мың теңге несие алдым. Оны 7 жылға берді. Бұл бағдарлама бойынша несиеге екі жыл «демалыс» беріледі. Екі жылдан кейін алған қарызымды 5 жыл төлеймін. Ауылда мал өсіремін деген адамға тамаша мүмкіндік екен.

Мен осы бағдарлама бойынша несие алуға болатынын әкімдіктің жиналысында естідім. Содан көп ойланбай, құжаттар жинай бастадым.

– Кепілдікке не қойдыңыз? Ол қалай бағаланды?

– Үйді «Көкше» ауыл шаруашылығы кооперативі бағалады. Кепілдікке «Қарағайлы» ауылында 2022 жылы салынған жаңа үйді қойдым. Бұл үйге біз 2022 жылы кірдік. Жерді мен 2020 жылы ағайын-туыс, бала-шаға болып жаңа үй саламыз деп алған едім. Оны салуға досым, курстасым Арман Жакенов көмектесті.

Үй кепілдікке жақсы бағамен өтті. Ауылда несие алу үшін кепілдікке үйді қойсаңыз, ол жартылай ғана бағаланады. Менің үйім 16 млн теңгеге бағаланып, «Көкше» ауыл шаруашылығы кооперативі 8 млн 800 мың теңге берді. Сонда үйдің 60 пайызын ғана алдым.

Біздің ауылда несиеге мал алғысы келетін адам көп. Бірақ кепілдікке қоятын дүниесі жоқ. Болса да несие алуға бәрінің бірдей шамасы келмейді. Оны алу үшін бастысы құжаттарың дұрыс болуы керек. Сосын кепілдікке қоятын жылжымайтын мүлкің жақсы бағалануға тиіс. Несие ала алмаған адамдардың құжаты дұрыс болмаса, банкте қарызы болса, оған «Көкше» несие бермейді. Негізі қағаздың жұмысы көп. Көп адам құжатпен көп жүре бермейді. Білмейді. Қиналады. Мен көп жүгірдім. 2024 жылдың 28 желтоқсанында құжаттар тапсырып, 2025 жылдың мамыр айына дейін күттім.

Расы керек, құжат дайындау оңай болған жоқ. Маған оларды жинауға әкім Марат Қанатұлы мен әкімдіктің қызметкерлері Айдын, Алина, Гүлжан, ауыл шаруашылығы бөліміндегі Мәдина, «Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасындағы Мерей мен басқа да азаматтар көп септесті. Несие алатын кезде күнтүн демей еңбек етіп, бар көмектерін аямады. Олар өз ісінің мамандары екен.

– Қазір өзімнің 70 қой, 70 ешкі, 10 сиыр және бір үйір жылқым бар. Несиеге алған 104 қойды есептегенде, 170-тен аса қой мен елдің 200 бас жылқысын бағамыз. Қазір «Ерейментау-астық 2014» ЖШС 10 мың бас қойға бордақы алаңын ашып отыр. Біз оларға қойды сатамыз. Тірі салмағы – 1 500 теңге. Олар бізден алған етті шетелге экспорттайды.

Негізі малды несиеге алу оңай шаруа емес. Алдымен адам тәкаппар болмауы керек. Қарапайым, кішіпейіл болған жөн. Тәкаппарлық алысқа апармайды. Адамды сыйлап, жақсы сөйлессең, жағдайыңды дұрыс жеткізсең, бәрі сені жақсы түсінеді. Түсінуге тырысады. Сөйтіп, көмектеседі.

Құжаттарды дайындап болған соң, оны Көкшетауға жібердік. Облыс орталығының жауабын жарты жыл күттім. Құжат деген көп қағаздың астында жатып қалады екен. Өйткені несие аламын деген адам жалғыз мен емес, облыстың жер-жерінен өтініш берушілер өте көп болды. Сол кезде несиені Зеренді ауданына жақсы беріп жатты.

Осы аралықта мен Көкшетауға үш рет бардым. Сөйтіп, Торғайда қой бордақылау бағдарламасы бойынша еркек тоқтыларды сатамыз деп алдым. Ақша 5 мамырда түсті. Ақша алғаннан кейін Павлодар облысынан 104 қой әкеліп, соны өсіріп, бағып жатырмын. Енді алдыма малды 500 басқа дейін өсіремін деген мақсат қойып отырмын.

– Ісіңізге береке берсін! Енді «Қарағайлы» ауыл шаруашылығы кооперативі туралы айтсаңыз. Ол қашан құрылды? Оны құру үшін де белгілі бір себеп болған шығар?

– Рахмет! Иә, әр нәрсенің себебі болады ғой. Анам Айсұлу Қаратайқызы Сәдуақасова 1998 жылы қайтыс болған.

Ол 1951 жылы туған. Қазір әкеммен бірге тұрамыз. Әкемнің аты-жөні – Алпыс Тілегенұлы Манабаев. Ол кісі анам қайтқан кезде бар қиындықты өз мойнына алып, бізді бағып-қағып өсірді. Бала кезімізде ол өзі пеш жағып, кір жуып, шай қойып жүретін. Біз – алты ағайынбыз. Үлкен ағам Ерлан – 1976 жылғы. 1979 жылғы Жеңіс деген ағам бар. Ол Майлан ауылында тұрады. Содан кейінгі Руслан деген ағам – 1982 жылғы. Төртіншісі – мен. Менен кейінгі інім Рүстем – 1986 жылғы. Азамат інім 1988 жылы туған. Ерлан, Рүстем, Азамат бауырларым Астанада тұрып жатыр. Біздің арамызда қыз болған жоқ. Бәрі – ұл бала. Сол себепті әкем шаруаның бәрін істей беретін.

Мектепті осы ауылда бітірдім. Содан кейін Астанадағы кәсіптік-техникалық мектепке түстім. 2000 жылы жоғары білімді дәнекерлеуші мамандығы бойынша алдым. Оқуды бітірген соң қалада металл құрастырушы болып жұмыс істедім.

2002 жылы әскерге кетіп, 2004 жылы Отан алдындағы азаматтық борышымды өтедім. Сосын Астанаға барып, 2006 жылға дейін жұмыс істедім. Сол жылы отау құрып, ауылға келдім. Елде көп болған жоқпын. Астанада жұмыс істеймін деп тағы сонда кеттім. Шынын айтқанда, қалада тұру қиын болды. Басымызда баспана болған жоқ. Пәтерді жалдап тұрдық. Сосын әкеміздің жанында болайық, қолын жылы суға малып отырсын деп ауылға көшіп келдік.

Біз ерте есейдік. Шаруаға ерте араластық. Бала сияқты көп ойнамадық. 16-17 жасымызда жұмыс істедік. Менің бауырларымның бәрі де солай өсті. Ойын-сауық деген болған жоқ.

– Дұрыс істеген екенсіз. Шаруа қожалығын ашуды сол кезде ойладыңыз ба?

– Иә, ауылда әкеме қиын болған соң екінші жағынан болашақты ойладым. Сондықтан ауылға келіп, әкеме қарайласып, елдің дамуына шамам келгенше үлес қосқым келді. Басты мақсатым – шаруа қожалығында аянбай еңбек етіп, мал басын көбейтіп, ауылдың, елдің дамуына атсалысу.

Білесіз бе, ақшаның түбіне ешкім жетпейді. Мен ақша, дүние қуған адам емеспін. Оның соңына түскен жоқпын. Ақша бәрібір жеткізбейді. «Сабыр түбі – сары алтын» демекші, одан да елге келіп, сабырмен еңбек етіп, соның жемісін көруден асқан ештеңе жоқ екен. Мен мұнда өзімнің өскен өлкемді өркендетеміз деп келдім. Қалада бәрі бар. Бірақ баспанаң болмаса, ол жерде тұру қиын. Жұмыс істегеннің өзінде тапқан-таянғаның пәтерақы мен жүріп-тұруға, тамағыңа кетеді. Ал жиған-терген мүлде болмайды десе де артық айтқандық емес.

біраз шаруа атқаруды ойластырдық. Осы істі бауырларыммен бірге қолға алдық. Қазір де ағайын-бауырлардың көмегімен көп іс тындырып жатырмын. Қой қырқу, соғым сою, жем әкелу, басқа да жұмыстармен айналысамыз. Бауырларыма ризамын. Әкеме, маған қол ұшын созып, көмекке келіп тұрады.

Негізі шаруа қожалығын ашу да оңай емес. Оның қандай жұмыс екенін бала кезінен мал баққан, шаруашылықта бірнеше жыл жұмыс істеп көрген адам ғана біледі. Мен ауылға келгелі бері Қарағайлының малын жинап, бағамын. Жазда ауылдың қара малын бағып беремін. Қыста жылқысына қараймын. Істі осылай өзіме айлық, жұмыс болсын деп бастағанмын. Алғашқы кезде мал басын көбейту керек болды. Бірақ оған бізде жайылымдық жер болмады. Біраз қиындық туғызды. Сол кезде мен ауыл әкімдігінің жиналысына барып, «Ауыл аманаты» микронесиелеу бағдарламасы бойынша қаржы алуға болатынын естідім. Ол туралы жаңа айттым. Ал, жалпы, кооперативті 2017 жылы ашқанмын. Біздің шағын ұжым үш адамнан құралған. Екі жұмысшым бар. Тракторшы-механизатор Өмірхан Әлиев пен малшы Боранбай Сәдуақасов жұмыс істейді.

Қазір өзімнің 70 қой, 70 ешкі, 10 сиыр және бір үйір жылқым бар. Кешегі несиеге алған 104 қойды есептегенде, 170-тен аса қой мен елдің 200 бас жылқысын бағамыз. Қазір «Ерейментау-астық 2014» ЖШС 10 мың бас қойға бордақы алаңын ашып отыр. Біз оларға қойды сатамыз. Тірі салмағы – 1 500 теңге. Олар бізден алған етті шетелге экспорттайды. Құдайға шүкір, ақырындап көтеріліп келе жатырмыз.

– Бауырларыңыз кооператив құрылған кезден бері көмектеседі дедіңіз. Соған риза екеніңізді көріп отырмын. Елге келгендегі мақсатыңыз да туған жерді түлету екен...

– Әңгіме кезінде әкеме қарайласқым келді дедім ғой. Бір жағынан сол кісіні,

Біздің ауылда қазір көп жұмыс істеліп жатыр. Шағын автобус балаларды мектепке тегін апарып, үйлеріне солай алып келеді. Сүт, қаймақ, май, айран, ет тегін. Бәрі көктен түседі деп ойлайтын адамдар да бар шығар. Егер олар солай ойласа, қатты қателеседі. Ештеңе тегін келмейді. Баспалдақпен биікке көтерілу үшін оның әр сатысынан өтуің керек қой. Өмір де сол сияқты. Әуелі істі бастап, алға жүре беру қажет. Тәуекел керек. Әр істі тәуекелмен істесе, түптің түбінде адал еңбек өз жемісін бермей қоймайды. Алла тағала бәрін көріп отыр.

Мен ешкімге дәл қазір несие алып, кәсіппен айналысыңдар демеймін. Жаңа айтқанымдай, әуелі шаруа қожалығында істеп көру керек. Оның өзінің қиындығы бар. Соған төзіп, сабырмен жұмыс істеу қажет. Мен соның бәрін көргенмін. Мал өсіру оңай емес. Оған алдымен азғантай болса да жерің болу керек. Әрі қарай бәрі рет-ретімен өзі түзеліп жүре береді. Бастысы, бас амандығың, отбасыңның денсаулығы, ағайын-туыс, бауырлардың ауызбіршілігі болса, сонда Құдайдың көзі де тура болады деп ойлаймын.

– Дұрыс айтасыз. Осының бәрін сіздің отбасыңызға тілеймін! Жұмысыңыз берекелі болсын!

– Рахмет!

Сұхбаттасқан Дастан КЕНЖАЛИН

QR-код арқылы қараңыз

МАЛ БАҚҚАНҒА БІТЕДІ

САМҒАСЫН ЕРЕЙМЕНДЕ ӨЛЕҢ-БҮРКІТ

Ұлан-байтақ қазақ даласының қасиетті де көркем өңірлерінің бірі әрі бірегейі – Ерейментау. Бұл өңірдің тарихы тағылымды. Абыз да, ақын да, батыр да көп шыққан. Тылсымға толы ғажап жерлері көптен-көп. Орман-тауы, өзен-көлі әдемі аңыздармен аяланған. Аса көрнекті жазушы Сәбит Мұқанов Ерейменді «Арқаның кербез сұлу Көкшетауының ерулесі» деп таңбалаған екен. Қазақ тауларының атасы – Алтай, ағасы – Алатау болса, Ерейментау да осы қатардан ойып тұрып лайықты орынын алған.

Мәди Қарқаралыны әнге қосса, Иманжүсіп:
«Басыңа бүркіт алып шығар едім,
Көзіме бір көрінші, Ерейментау!» –
деп самғата жырлады. Осы ғажап ән арқылы-ақ Ерейменді білмейтін қазақ жоқ. Өзіміздің де аңсар, ықыласымыз Ерейментауға осы әнді тыңдаған бала жасымыздан ауып, қасиетті жерді бір көруді армандап жүруші едік. Сол арманымыз, қателеспесем, 2018 жылы орындалды. Ерейментау ауданының сол кездегі әкімі Ермек Нұғыманов белгілі жазушы, ақын, жыршы Баянғали Әлімжанов досым екеумізді арнайы шақырып, Ереймен өңірін екі күн бойы о шеті мен бұ шетіне дейін түгел аралатып, сейіл-саяхат жасатып, көп әңгімеге қандырып еді. Сондағы алған әсеріміз керемет. Киелі жердің батасын алып, бабалардың алқауына бөленгендей болдым. Жанымда осынау ата-баба жұртына деген ерекше бір жақындық оянды. Ерейменнің елі мен жерінің тамаша тарихын, тылсым табиғатын танып-білуге құштарлығым одан сайын арта түсті. Көкшетауым мен Зерендім сияқты, Ерейменді де өз елім, өз жерім, өз ауылым санаймын.

Мына шын жүректен, ақ тілектен жырғап туған жырларым Ерейменнің ел-жұртына, ерейментік барлық бауырларыма алыс Алматыдан, қазақтың аға тауы – Алатаудың бауырынан жолдаған сағынышты сәлемім және араға жылдар салып барып қайтадан ашылған «Ереймен» газетіне шашуым болсын.

Елімнің ертегісі көнермеген,
Ереймен десе, дәйім елеңдегем.
Ежелден арман еді самғап шығу
Басына Сұңқарқия өлеңменен.

Самғасын Ерейменде өлең-бүркіт,
Қалсыншы Күншалғанда менен бір құт.
Жосылсын Қусақ көлге Құлагер-жыр,
Жасқанып іркіледі неден де үркіп?

Осында жыр пырағы отығады,
Осында туған жердің оты, нәрі.
Әр тұста қарауылдай қарауытқан
Қоянды-Қойтасымның шоқылары.

Көзіме Ерейментау бір көрінші,
Сен деген жүрегімнен жүлдені ілші.
Керім тас, Керегетас кес-кестемей,
Еліне Бөгенбайдың бірге жүрші!

***

Қамы үшін қазағының жортқан ұдай,
Тәу еттім аруағына қарт Бөгенбай.
Әзірет Сұлтаннан да нұрың шалқып,
Арттағы атажұртты алқадың-ай!

Үмбетей жырау бабам, және саған
Жырымды жалындатып төге салам.
Олжабай, Атан, Жантай батырларды
Ереймен қазағына бере салған.

Киеңді Иманжүсіп ұққан еді,
Басыңа бүркіт алып шыққан еді.
Бұғылы мен Тағылы, Аюлыға
Сағынышын жүрекке тұтқан еді.

Ереймен – қасиетті елім, жерім,
Жоңғарға жортуылда берілмедің.
Қорғады Қанжығалы батырлары,
Қазақтың іргесінен сөгілмедің.

***

Айбары Қанжығалы Бөгенбайдың,
Ереймен, дарытты ғой саған айбын.
Өзгеше жаратылған ұрпақтары
Кейінгі қазағына болған ай-күн.

Бапан би ел-жұртының жадында әлі,
Өсиет, өлең сөзі, нақылдары.
Бірлікке ұйытыпты билігімен,
Саққұлақ – Орта жүздің арғымағы.

Жоңғарға жай отындай шатырлаған,
Еліне Ер Олжабай аты қалған.
Беліне Ерейменнің бел бітірген,
Алланың рахметінде батыр бабам.

Ұрпағы Жаяу Мұса – ән самғауы,
Алдына Әлкей ғалым жан салмады.
Әлемге Олжас ақын даңқы кетіп,
Өлмейтін жүрегінен жыр саулады.

***

Қорғаған туған жерді берен батыр,
Тарихы Ерейменнің терең жатыр.
Тас пен қола ғасырдан бастау алған
Таулы өлке, қырат, шоқы, белең, адыр.

Сілеті, Өлеңтінің өзенін-ай,
Кермелі, керегелі кезеңін-ай.
Мерт болған Құлагерім жотаны іздеп,
Маңайын Қусақ көлдің кеземін-ай.

Осында асы болған Сағынайдың –
Ішінде бір құмалақ сары майдың.
Жайратқан Сері Ақанның Құлагерін,
Қалайша қайғысына налымаймын?!

Осындай Ерейменнің мұңы да бар,
Тарихтың қатпарланған сыры да бар.
«Құлагер» дастанында зерлеп ызған,
Атақты Ілияс ақын жыры да бар.

***

Көгінде көңілдердің Ереймен ел,
Төрінде сенімдердің Ереймен жер.
Қарасаң Алыпқара биігінен,
Суреті құрт жайылған өредей дер.

Талқысы тарихыңның құлама-дүр,
Шайқасқан бөктерінде Жуанадыр.
Кеңасу кезеңінен жау көрінсе,
Ерлері қылыш кезеп шығады ауыл.

Беу, қазақ, зерденізге мұны тоқы:
Ақшоқы, Жаушоқы мен Орташоқы.
Батысын Ерейменнің қарауылдап,
Батырға ел қорғаны жаққан оты.

Егіз екі биігі Ерейменнің –
Ақдің мен Күншалғанда мерейлендім.
Әр шоқы, әр төбесі бір-бір батыр,
Жерімді жауға бермей көбейгенмін.

***

Белінен Асан Қайғы асқан екен,
Нақыштап нақыл сөзін шашқан екен.
Толқындап көкжиегі Ерейменнің,
Желдің жеті қақпасын ашқан екен.

Болғандай ер қаруы жарақ тастар,
Арқарлар су ішетін табақтастар.
Қос батыр тас мүсіні, Одырайтас,
Балбалдан бақ жайнатқан жанат тастар.

Елінде Ерейменнің толған дарын,
Жерінде Ерейменнің балбалдарым.
Тарихын тас ғасырдан таратады,
Төрінде Ерейменнің жанған бағым.

Жарлыкөл, Жартас, Жарық өзендері,
Таусылмас таулардың сілемдері.
Жонадыр, Желтау және Жуантөбе,
Таусылмас Ерейментау белең-белі.

***

Ел ғашық Ерейменнің даласына,
Орман-тау, өзен-көлі саласына.
Ерекше қасиеті баурап алған
Бесіктей бар қазақтың баласына.

Тізілген інжу-маржан алқасына,
Ел ғашық Ерейменнің тау-тасына.
Күншалған, Сұңқарқия, Керегетас,
Сыр айтқан бір-бір батыр қалқасына.

Ереймен, сен дегенде елжірегем,
Қоржынкөл тұнығындай сен бір өлең.
Тоғайың Қарағайлы
Сарыарқаның
Туындай самалдайды желбіреген.

Ереймен, сен дегенде көңіл өргек,
Өлең боп өріледі өмір-өрнек.
Басыңа бүркіт алып шығам әлі,
Өрлетсін толқын-арман мені тербеп.

***

Астана, Ақмоланың іргесі сен,
Көкшетау, Зерендімен біргесің сен.
Желіңнің жеті есігі ашылғанда,
Жібегің жер-жаһанмен бірге есілген.

Кіндігің жеті жұртпен бір кесілген,
Тозағын, топанын да бір кешіп ең.
Төсіңнен түлеп ұшқан қырандардың
Бәрімен атасы боп тілдесіп ең.

Ереймен, ескі күннен елесімсің,
Жаңаға асыратын белесімсің.
Ғибраты Ғылманидың аян салып,
Баласын бар қазақтың тел өсірсін.

Ұлытау, Баянтаумен үзеңгілес,
Самала сайын дала сырлы мінез.
Алатау, Алтай бастап,
Ерейментау,
Мәңгілік тоқтамасын бұл ұлы көш!

Қорғанбек АМАНЖОЛ, Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының лауреаты

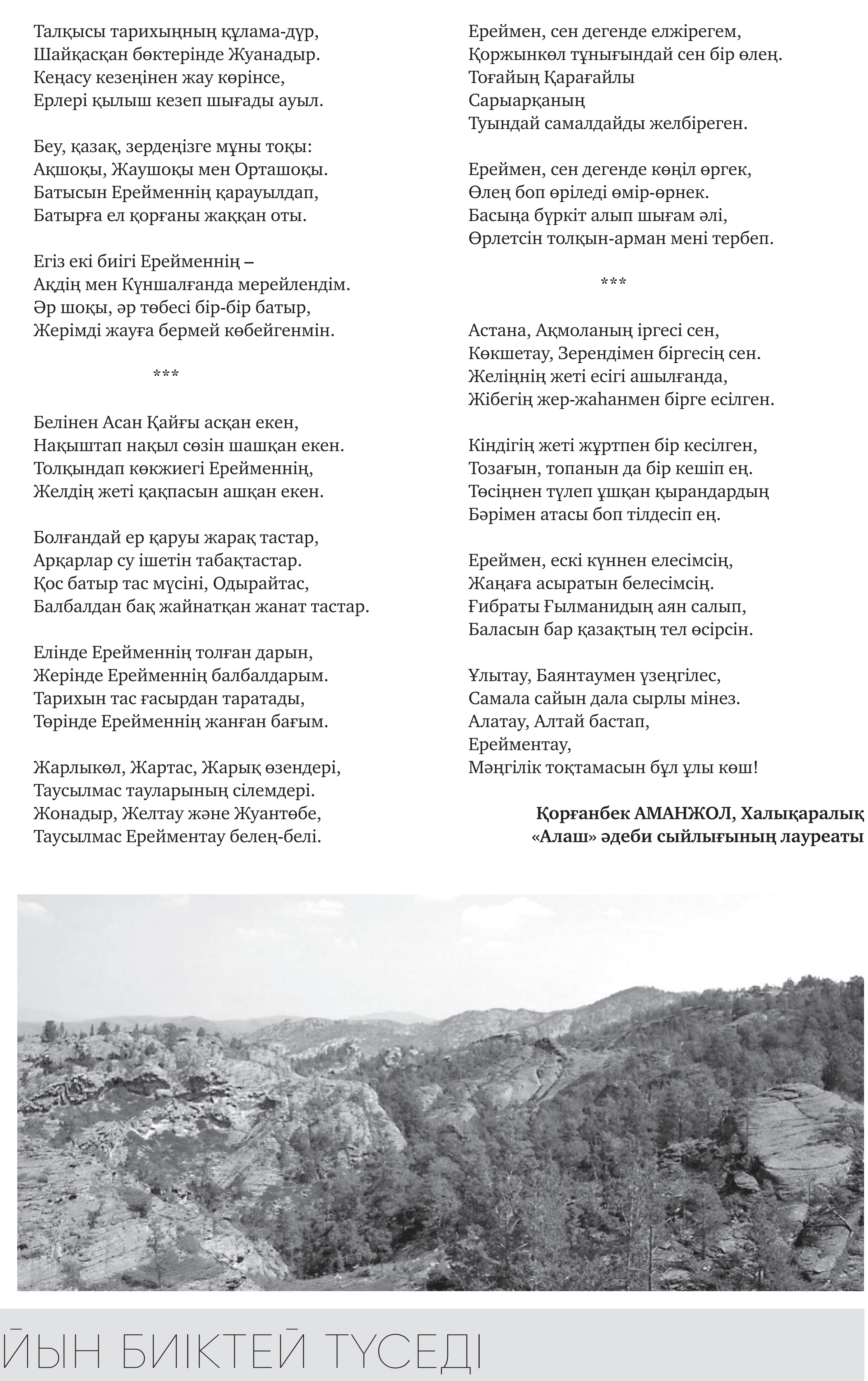

Ерейментау, ең биігім, асқағым

О, туған жер, киелісің сен неткен!
Жерұйықсың, табылмайтын жер-көктен.
Нәр алып мен жауыныңнан селдеткен,
Өзіңде өніп, өзіңде өсіп, ер жеткем.
Ағайын мен ел-жұртымды сағынып,
Саумалыңды келем аңсап, шөлдеп мен.

Сағындым ғой Ерейменнің тауларын,
Етегінде көк шалғынға аунадым.
Сәулеленіп Ақдің менен Күншалған,
Таң атқанда қонады екен тауға күн.
Толқынданған Тілембек пен Бозайғыр,
Тостағанмен ұсынғандай саумалын.

Ерейменде өзге мекен жоқ менде,
Жастық дәурен қалған сонау көк белде.
Анау жатқан Қаратау мен Желтауым,
Шақырады балалық шақ – көктемге.
Жуан төбе, Сейфолла мен Төрежал,
Құлпырады жазғы мақпал кештерде.

Сағындым ғой Ерейменнің боранын,
Қандай көркем аппақ қарлы алабың!
Жаманқара, Тұмсық, Бәке, Айғыржал,
Көзіңдейсің ата менен ананың.
Керегетас, Найзатастың тасына,
Көзім талып қайта-қайта қарадым.

Ерейменнің жыр өзегі, жыр әні,
Қарабұлақ, Тасбұлақтай бұлағы.
Қарағайлы, Орташоқы, Жаушоқы,
Қолын бұлғап, менмұндалап тұрады.
Қоржынкөл мен Майкөл, Теңіз, Құрбетке,
Бар жолаушы аттың басын бұрады.

Ерейменде, барша жұртым білетін
Өзендер бар – Өлеңті мен Сілетім.
Құмая мен Жартас, Шорман, Ақмырза,
Төрт түлікке нәрін берген түлетіп.
Қос Майлан тау Ерейменнің шетінде,
Тұрған жоқ па, тыныштықты күзетіп?!

Ерейменге талай адам қызығар,
Биік жартас, шыңдары бар, құзы бар.
Ер Бөгенбай, Жантай, Атан, Олжабай,
Үмбетейдің дүбірлеткен үні бар.
Ғасырлардың жолдарында шаң басқан,
Бапан би мен Саққұлақтың мұңы бар.

Ерейменнің келбетіне таңданам,
Қалықтайды Иманжүсіп салған ән.
Атқа қонып Бала Сыздық, Жанайдар,
Ұлт намысын қолдан бермей қорғаған.
Шежірелі жыр қалдырған соңына,
Ақын, мерген, жаужүрек жан Молдажан.

Ақ ниеті аппақ құстай ақ қанат,
Ерейменде ғұлама өткен Ақтамақ.
Тоқан, Сәкен, Ахтан, Әкбар халфенің,
Есімдері санамызды жатталад.
Өлең-жырдың дүлдүлдері кешегі,
Ұмытылмас Аманжол мен Бекболат.

Ерейментау, ең биігім, асқағым,
Таусылмайтын аңыз бен жыр, дастаным.
Ақындар мен батырлардың мекені,
Көңілімді тебірентіп тастадың.
Сүйіп өтем, жырлап өтем мен сені,
Мынау жалған, тіршілікте қас қағым.
Ерейментау, ең биігім, асқағым!

Ей, өмір

Қасында анау тау мен анау шыңның,
Ей, өмір,
Мен бір сенің жолаушыңмын.
Баспаған әлі қанша тауым бар деп,
Келемін соңына еріп алау Күннің.

Келемін ұмтылумен өрге күнде,
Іздерім қалар, сірә, Жер бетінде.
Алқына тоқтаған сәт, бір күндері,
Жұлдызым ағып түсер жерге түнде.

Бірде бал, тірлік сыйы, бірде кермек,
Содан да жүректе мұң, жыр мекендеп.
Түн болса Құс жолына көз саламын,
Жұлдызым жарық шашып тұр ма екен деп.

Өмірім күн мен түннен тұрады анық,
Қараймын кейде көкке тұра қалып.
Төбемде ертелі-кеш Күн жүреді,
Мәңгілік сөнбейтұғын шырақ алып.

Жол жүріп, күн демедім, түн демедім,
Қиындық басқа түссе, үндемедім.
Өкпем бар, бұл өмірде кімге менің?..
Әйтеуір, алып Жұлдыз Күнге еремін.
Әйтеуір, жолаушы боп Жер бетіне,
Ізімен пенделердің бір келемін.

**Сайлау ЖЫЛҚЫБАЕВ,
Ерейментау ауданының құрметті азаматы,
Мәдениет саласының үздігі,
ақын, композитор**

ҚАНЖЫҒАЛЫДАН ТАРАҒАН ҚАРКЕН

Қаркеннің жас шағы

Өткен күннен дерек жазып, сананы жаңғыртып отырмаса, уақыт көші ұзаған сайын көп нәрсенің ұмытыла беретіні белгілі. «Көзден кеткен көңілден де өшеді» дегендей, күні кеше ғана арамыздан өткен талай адам жөнінде осылай айтуға болады. Біздің әулетке жиен болатын Қаркен Ахметов туралы, ол кісіні көрген алдыңғы толқын үлкендерімізден естіген естеліктерді қалың оқырман біліп жүрсін деген ниетпен әңгімелеп берейін.

Жуырда, нақты айтқанда, 26 қаңтарда Қаркен Ахметовтің туғанына 96 жыл толды. Жалпы, республика жұртшылығы, еліміздегі спорт сүйер қауым Қаркен Ахметовті Қазақстанда Мемлекеттік спорт комитеті құрылғанда, яғни 1959-1971 жылдары Қаз КСР-дің Дене шынықтыру және спорт комитетін тұңғыш басқарған қазақ спортының көсемі ретінде біледі. Иә, ол кісінің жай ғана кресло иемденген шенеунік емес, білікті басшы, нағыз спорт жанашыры екенін, 1960-1970 жылдары атақ-даңқы бүкіл Кеңес Одағына мәлім болғанын баспасөз беттерінде жарық көріп жатқан спорт ардагерлерінің пікірлерінен білеміз.

Соңғы кезде Қарекең туралы Темірхан Досмұхамбетов, Қыдырбек Рысбек, Сайлау Байбосын, Жассерік Садуақас жазған мақалаларды оқыдық. Өзімді 90 жылдығына орай Павлодар телеарнасы «1-студия» хабарына шақырды. Қыстың ішінде бара алмадым. Спорт саласы басшылығындағы игілікті істері жақсы аталып жатқаны көңіл қуантады.

Қаркеннің анасы Қапиза менің атам Ахметтің бәйбішесінен, яғни Асаубай қажының қызы Гүлжамиладан туған. Атамыз бәйбішесінен Назымбек, Шақыл атты екі ұл, Гүлшат, Қапиза деген екі қыз көрді. Ал біз атамыздың әмеңгерлік жолымен алған екінші зайыбы Әзизадан тараймыз. Ол кісіден Құрман, Рахымбек, Ісламбек туған екен. Атамыздың атына 1910 жылғы мұрағат құжаттарында «Ахмет Доскей Жырақұдық дейтін жерде тұрады. 98 жылқы, 60 қара мал, 280 қой, 28 ешкісі бар» деген мағлұмат тіркеліпті.

Атамыздың үлкен ұлы Назымбек заманында атақты Уәлидің Майрасымен отбасылы болған. Екеуінің 1913 жылы бірге түскен суреті қазір Павлодарда Майра музейіндегі фотоальбомда жапсырылып тұр. Қала тұрмысына үйренген Майраның Назымбекпен дәм-тұзы жараспады. «Қарағым, бұл саған жолдас болуға жарамайды», – деп ата-анасы да қарсы болған. Кейін Назекең аздаған жүйке ауруымен ауырып, ел ішінде «Майра Назымбекті дуалап кетіпті» деген әңгіме тарады. Тұңғыш ұлы Назымбекті емдетуге әкесі Ақым (атамызды ел Доскейдің Ақымы дейді) Қанжығалыларының елі Аққөлден Ахметолла деген емші-дәрігерді алдыртады. Бұл кісі жастықтағы қауырсын ішіне тығылған ораулы дұға тауып, Назымбекті емдеп жазады. Осыдан кейін Ақым атамыз Ахметоллаға өзінің кіші қызы Қапизаны қалыңдыққа береді. Қырық жетісін алып ұзатылған апамыз Ахметолламен біраз жыл отасқан. Жасы біршама үлкен жездеміз мезгілсіз қайтыс болған соң төркініне ұлды болып оралады. 32-нің аласапыраны басталған кез. Үлкендердің ақылымен кішкентай Қаркенді ата-әжесіне қалдырып, аштан өлмеудің қамын жасап, ағалары Шақыл, Тиыштықбай, тағы басқа ағайындарға еріп, терістік жақты бетке алады. Кемерово облысының Ленинск-Кузнецк деген қаласына барып тоқтапты. Сол жақта жүргенде, 1935 жылы екінші күйеуі Бейсенбекке жолығып, екеуі бас құрайды.

«Жетпістен асқан шағымда кәрі сүйегімді сүйреп, далада көмусіз қалар жайымыз жоқ» деген ата-әжеміз ешқайда кетпейді. Олармен бірге тағы да төрт отбасы Қараталда қала береді. Өлеңтінің бойындағы Қаратал – сол кезде жеке ұжымшар, Баянауылға қараған уақыты.

Бірде Павлодарда қызмет істеп жүрген Назымбек ауылға келеді. Тұрмыс тауқыметін сезініп жатқан әке-шешесінен Қаркенді алып, жақын туысымыз Байділданың Тоқан деген баласын ертіп, қалаға алып келеді де балалар үйіне орналастырады. Екеуіне де өзінің тегін беріп, «Ахметов» деп жаздырған екен. Қарекеңнің Ахметов болып, ал туған жерінің Баянауыл ауданы болып жазылуы – осыдан.

Жалпы, Қаркеннің ата-тегі былай екен: Қанжығалы – Қорлыбай – Итібай – Темірбай – Байтоқа – Ахметолла – Қаркен. Бұл шежіре деректі Қаркеннің аталас туысы Кенжетай Бекбатыровтың айтуынан Екібастұз қалалық «Отарқа» газетінің журналисі Жассерік Садуақас жазып алыпты. Кенжетай марқұммен өзім де ара-тұра телефонмен сөйлесіп тұратынмын. Кездесудің сәті түспеді. Коронавирус деген жалмауыздың тырнағына ілінген екен, арда ағамыз.

НАЗЫМБЕК ПЕН ӘНШІ МАЙРА

Арғы атасы Темірбай, атасы Байтоқа, әкесі Ахметолла атақоныстары Басқамыс ауылының жанындағы Апай (Қорлыбай) қорымына жерленген екен. Жалпы, Қаркен ағаға байланысты мағлұматтар білгісі келгендер, Жассеріктің «Отарқаға» шыққан «Қаркен Ахметовті біле жүрейік» деген мақаласын қараңыздар.

Осылай тағдыр тәлкегімен балалар үйінде тәрбиеленген ол 14 жасынан Қарағанды құрылысына атсалысады. 20 жасында Қарағанды облысындағы Октябрь аудандық комсомол комитетінің бірінші хатшысы болса, 25 жасында Қарағанды облыстық комсомол комитетінің екінші хатшысы қызметіне тағайындалған. Қазақстан комсомолы Орталық комитеті жанындағы Жоғары комсомол мектебін және ҚазГУ-дің тарих факультетін бітірді. Жалпы, Қаркеннің мемлекет, қоғам жұмысына араласуына тағы да бір нағашысы, сол кезде Ауыл шаруашылығы министрлігінде лауазымды қызмет атқарған Құрман Ахметов себепкер болса керек. Алматыға қыдырып барған Әліш Қажыбекұлы ағамыздың айтуынша, осында жариялап отырған суретке Қаркен екеуі сол кезде түсіпті. Әліш – Ахмет атамыздың ағасы Абдрахманның ұрпағы. Үйіне қонақ болып келіп жатқан уақытта қуанышты Құрман ағай дүниеге келген ұлының есімін Әліш деп қойған екен. Кейін Хрущевтің жүгері егу науқанына қарсылық білдіргені үшін Құрман ағай бірнеше әріптесімен қуғынға ұшырап, Ақмола облысы бойынша дән сапасы жөніндегі бас агроном қызметіне ауысып кеткен.

Қаркен Ахметов 1976 жылы 26 қарашада Мәскеуде, Қаз ССР Министрлер кеңесі кәсіптік-техникалық білім беру мемлекеттік комитетінің төрағасы болып жүргенде жол апатынан қайтыс болған. Қонақ үйден жолдың арғы бетіне өте бергенде такси көлігі соғып кетіпті. Оны үлкендер «әдейі ұйымдастырылған қастандық» дейтін.

Қарекеңнің жерлеу рәсімі үшін Дінмұхаммед Қонаевтың өзі Целиноградқа арнайы ұшақ жіберген. Бірақ сол кездегі Өлеңті кеңшарының басшылары: «Ахметовтің бұл арада туыстары жоқ. Шешесі Ерейментау совхозына көшіп кеткен», – деп, осы жақтағы нағашыларына хабар бермепті. Алматыға соңғы сапарға шығарып салуға Қапиза апамызды Бейсенбек жездеміздің үлкен ұлы Темірғали апарып келді.

Иә, жиен ағамыз Қаркен Ахметовтің қазақ спортын дамытудағы еңбегі орасан. Ол жөнінде айтылып та жүр, жазылып та жатыр. Ал өзім алдыңғы толқын үлкендерімізден естіген өмірінің беймәлім тұстары туралы шама келгенше жазуға тырыстым.

Жұмабек РАХЫМБЕКҰЛЫ

Қаркен жиен мен Әліш ағай.

ТАРИХ ПЕН ТАҒДЫР ТОҒЫСҚАН ҚАСИЕТТІ МЕКЕН

«Туған жер» бағдарламасының басты мақсаты – әр өңірдің тарихи-мәдени құндылықтарын жүйелеп, оларды сақтау, қалпына келтіру және кеңінен насихаттау арқылы жас ұрпақтың бойына отансүйгіштік пен елжандылық қасиеттерді сіңіру. Бұл бастама туған өлкенің тарихын терең танып, ұлттық сананы нығайтуға, халықтың рухани тамырын жаңғыртуға бағытталған. Аталған бағдарлама аясында еліміздің көптеген аймағында кешенді жұмыстар жүргізіліп, тарихи орындар мен рухани мұраларға жаңа серпін берілді. Солардың ішінде Ерейментау ауданы тарихи мұраларды жаңғырту, ұлттық құндылықтарды дәріптеу ісінде айрықша орын алады.

Ерейментау – тұнып тұрған тарихтың тірі куәгері, шежірелі өлке. Бұл өңірдің әрбір жотасы мен жартасы, әрбір қонысы мен қорасы өткен дәуірлерден сыр шертеді. Көне заманнан бастау алған тарихи сабақтастық мұнда ешқашан үзілген емес. Сан ғасырлар бойы бұл аймақ қазақ халқының тағдырлы кезеңдеріне куә болып, елдің бірлігі мен жердің тұтастығы жолындағы күрестің бел ортасында тұрды. Осындай сындарлы кезеңдерде елге тірек, жұртқа қорған болған небір дара тұлғалар осы қасиетті өңірде өмір сүріп, халықтың ауыр жүгін арқалады.

Атап айтқанда, жаугершілік заманда ерлігімен ел қорғаған Бөгенбай мен Олжабай батырлар, отты жырларымен халық рухын көтерген Үмбетей жырау мен Көтеш ақын, әділ билігімен ел есінде қалған Бапан, Саққұлақ, Шорман, Едіге билер, діни-ағартушылық қызметімен танылған Тоқан хазірет, ел аузында қасиетті әулие атанған Түйте мен Жанақ сынды тарихи тұлғалар Ереймен өңіріне ат шалдырып, алты Алаштың ортақ мүддесі үшін қызмет еткен. Олардың өнегелі өмір жолы, елге сіңірген еңбегі – бүгінгі және келер ұрпақ үшін сарқылмас рухани қазына, тағылымды тарих.

Өлке аумағында сақталған тарихи-мәдени ескерткіштер де аз емес. Қос батырдың балбалтастары, көне қорымдар мен обалар, ежелгі қоныс орындары мен археологиялық нысандар бұл өңірдің терең тарихынан мол мағлұмат береді. Осы жәдігерлер арқылы өткен дәуірдің тынысын сезініп, ата-бабаларымыздың өмір салты мен дүниетанымын тануға болады. Сондықтан да Ерейментау өңірі отандық және шетелдік ғалымдардың, тарихшылар мен археологтардың ерекше қызығушылығын тудырып келеді.

Ауғанбек МАНАРБЕКҰЛЫ

ЕЛГЕ ҚЫЗМЕТ ЕТКЕН ЕР ҰМЫТЫЛМАЙДЫ

ПОЧЁТ И БЛАГОДАРНОСТЬ

ТУРГАЙСКИЙ ОКРУГ ПОЗДРАВЛЯЕТ ВАЛЕНТИНУ ШЕПЕЛЮК С ЮБИЛЕЕМ

1 февраля 2026 года свою 80-летнюю веху отметила Валентина Ивановна Шепелюк – человек, чья жизнь и труд стали неотъемлемой частью истории Тургайского сельского округа и всего Ерейментауского района. За десятилетия преданной работы она заслужила уважение и признание коллег и односельчан, а её вклад в развитие культуры и общественной жизни региона невозможно переоценить.

Фото: Instagram-страницы аппарата акима Тургайского сельского округа

Валентина Ивановна родилась в 1946 году в посёлке Тургай. С самого начала своего трудового пути она посвятила себя делу, которое помогало воспитывать и развивать поколения жителей своего округа. С 1964 по 1975 год она была заведующей сельской библиотекой, и в этот период её деятельность в значительной степени определила культурную жизнь Тургая. Валентина Ивановна не только поддерживала библиотечное дело, но и активно участвовала в общественной жизни: девять раз она избиралась депутатом Тургайского сельского Совета, трижды входила в состав Ерейментауского районного комитета Казахской ССР, а также один раз стала членом областного обкома партии.

За свою деятельность в библиотеке Валентина Ивановна была награждена медалью «За добросовестный труд», дипломом «Библиотекарь отличной работы» и множеством грамот, что свидетельствует о её выдающемся профессионализме и ответственности. В 1975 году она продолжила карьеру, став заведующей партийным кабинетом в Ерейментау, а с 1979 по 1993 годы трудилась секретарём партийного совхоза «Тургайский». В этот период её работа была высоко оценена, и ей были вручены многочисленные награды, включая медаль «За трудовую доблесть».

Образование всегда служило основой её профессионального роста: Валентина Ивановна окончила Библиотечный техникум города Кокшетау (1967), Челябинский государственный институт культуры (1978) и Московский заочный народный университет искусств (1969), где обучалась на факультете художественного чтения.

Сегодня, на заслуженном отдыхе, Валентина Шепелюк остаётся активным членом местного сообщества Тургайского сельского округа. Её жизненный путь является ярким примером ответственности, трудолюбия и любви к родному краю. Своим трудом она создавала прочный фундамент для культурного и социального развития округа, и её заслуги, безусловно, остаются важной вехой в истории Тургая и всего Ерейментау.

В день юбилея Валентину Шепелюк лично поздравил аким Тургайского сельского округа Марат Аубакиров. Он выразил благодарность за её многолетний труд, за вклад в развитие округа и отметил, что она остаётся примером для молодого поколения.

От всей души поздравляем Валентину Ивановну с этим знаменательным юбилеем и желаем крепкого здоровья, долгих лет жизни, душевного тепла и внимания со стороны близких. Пусть каждый день будет наполнен радостью, благополучием и уважением окружающих.

В Ерейментауском районе в школе-лицее имени Бөгенбай батыра прошла встреча, которая не оставила равнодушным ни одного подростка. Какие уроки правопорядка и ответственности обсуждали школьники с представителем криминальной полиции и почему эти вопросы особенно важны для молодежи сегодня? О том, как простые решения могут изменить жизнь, рассказала капитан полиции Алия Ташимова.

КАК ИЗБЕЖАТЬ ПРАВОНАРУШЕНИЙ?

В рамках программы «Честный гражданин» в школе-лицее имени Бөгенбай батыра состоялась встреча с учащимися, посвященная вопросам профилактики правонарушений и вреда наркотиков. Мероприятие организовано в контексте ценности «Закон и Порядок», одной из ключевых в воспитательной работе школы. В качестве гостя на встрече выступила Алия Ташимова, оперативный сотрудник криминальной полиции отдела полиции Ерейментауского района, капитан полиции. В ходе мероприятия она не только рассказала школьникам о правовых аспектах и последствиях правонарушений, но и объяснила, почему важно соблюдать законы и нормы общества для поддержания порядка и безопасности.

Акцент был сделан на теме наркотиков и их воздействия на организм человека. Ташимова подчеркнула, что наркотическая зависимость — это угроза не только здоровью, но и разрушение всей жизни, включая личные и социальные связи. Наркотики приводят к утрате перспектив, разрыву с близкими, потере работы и, в конечном счете, уголовной ответственности. Полиция активно работает над предотвращением распространения наркотиков среди молодежи, проводя различные профилактические мероприятия, включая такие встречи. Эти мероприятия играют важную роль в информировании школьников о вреде наркотиков и о способах избежать соблазна их употребления.

Также была затронута тема правовых последствий для тех, кто нарушает закон в сфере наркотических преступлений. Разъяснено, что даже первое употребление наркотиков может повлечь за собой уголовную ответственность, а за их распространение предусмотрены строгие наказания, вплоть до длительных сроков лишения свободы. Особое внимание уделено необходимости формирования у подростков твердой позиции против наркотиков и осознания разрушительных последствий, которые могут серьезно повлиять на их будущее.

Другим важным аспектом встречи стало обсуждение проблемы правонарушений среди подростков. Они могут проявляться не только в нарушении общественного порядка, например, хулиганстве или употреблении алкоголя в общественных местах, но и в более тяжких преступлениях, таких как воровство, насилие, угроза жизни и здоровью. Алия Имангалиевна подчеркнула, что даже самые незначительные правонарушения могут привести к более серьезным преступлениям, если подростки не осознают последствия своих действий. Важно понимать, что каждое нарушение закона, как бы оно ни казалось незначительным, может стать ступенькой на пути к более тяжким последствиям.

Капитан полиции также призвала школьников развивать внутреннюю ответственность за свои поступки, подчеркнув, что уважение к законам и нормам общества — это основа для создания безопасного и справедливого общества. Программа «Честный гражданин» учит не только в рамках школьных стен, но и через повседневную практику, где каждый человек, независимо от возраста, должен придерживаться принципов честности и справедливости.

Во время обсуждения проблемы насилия в обществе были затронуты вопросы не только физического, но и психологического насилия, которое часто остаётся незамеченным, хотя наносит не менее серьезный вред. Запугивание, эмоциональное давление и унижение подрывают здоровье личности и гармонию в обществе. Насилие в любой его форме неприемлемо и не должно быть оправдано.

Смотрите видео через QR-код

КТО ВО ВРЕМЕНИ ЖИВЕТ, ТОТ И СУДЬБУ ТВОРИТ

БЕЗОПАСНОСТЬ БЕЗ КОМПРОМИССОВ

В Ерейментауском районе продолжаются мероприятия по обеспечению безопасности жителей, направленные на профилактику правонарушений и предупреждение преступности. В рамках оперативно-профилактического мероприятия «Безопасный двор» сотрудники полиции и службы пробации проводят регулярные проверки людей, состоящих на учете, чтобы контролировать их поведение и предотвратить повторные правонарушения. Такие меры позволяют не только выявлять нарушения, но и создавать безопасную атмосферу для местных жителей.

Сотрудники полиции и службы пробации проводят проверки по месту жительства и работы лиц, состоящих на учете. Мероприятия направлены на выявление и пресечение возможных нарушений со стороны граждан, ранее осужденных за преступления. Полиция внимательно следит за тем, соблюдают ли такие лица условия пробации, проверяя, не вовлечены ли они снова в криминальную среду или другие противоправные действия. Например, если человек, отбывший наказание за кражу, продолжает общаться с сомнительными людьми или нарушает другие ограничения, такие проверки помогают оперативно вмешаться и предотвратить повторное правонарушение.

Кроме того, важной целью мероприятия является повышение безопасности в жилых зонах, где проживают люди, состоящие на учете. Периодические проверки позволяют предотвратить как мелкие правонарушения, так и более серьезные преступления. Если, к примеру, человек, находящийся под контролем, продолжает нарушать закон, он может оказаться вовлечен в кражи или насилие в семье, что представляет угрозу для окружающих. Поэтому важно, чтобы сотрудники полиции не только выявляли нарушения, но и принимали меры по их предотвращению, обеспечивая защиту всех жителей района.

Согласно официальной статистике по Казахстану, в 2025-2026 годах в рамках оперативно-профилактических мероприятий было проведено более 50 000 проверок людей, состоящих на учете в органах пробации и полиции. Из них примерно 15-20% проверок завершились выявлением нарушений, включая такие правонарушения, как кражи, насилие в семье и хранение наркотиков. В частности, около 30% всех краж, зарегистрированных в стране, были совершены людьми, находящимися под контролем органов пробации.

Кроме того, по данным МВД Казахстана, за 2025 год в стране было зафиксировано около 8% случаев правонарушений, связанных с наркотиками, среди лиц, состоящих на учете. Это особенно актуально для тех, кто ранее был осужден за наркотические преступления и продолжал нарушать закон. Примером может служить ситуация, когда в ходе проверок было обнаружено, что человек, находящийся на пробации, хранил запрещенные вещества, что могло привести к более серьезным последствиям. Такие случаи требуют немедленного вмешательства правоохранительных органов, чтобы предотвратить дальнейшие правонарушения и повысить уровень безопасности в обществе.

Особое внимание в ходе мероприятия уделяется семьям, сталкивающимся с социальными проблемами, такими как алкоголизм, насилие или другие трудности. В 2025 году помощь была оказана 85 таким семьям. Сотрудники полиции и специалисты социальной службы проводят с ними консультации, помогают решать вопросы, связанные с воспитанием детей, а при необходимости подключают другие службы для решения более серьезных проблем. Если в семье возникает конфликт, который может перерасти в насилие, вмешательство специалистов помогает предотвратить трагедию и восстановить порядок в доме.

Одним из таких примеров является история С. (имя по просьбе не раскрывается), который находится на учете в связи с ранее совершенным преступлением. Он рассказывает, как в его жизни произошли перемены благодаря поддержке, полученной через подобные программы.

– Сначала я не понимал, зачем эти проверки. Но когда я столкнулся с проблемами в семье, и старые привычки начали меня тянуть обратно, специалисты помогли мне найти выход. Благодаря их вмешательству, мы смогли наладить отношения с женой и избежать серьезных конфликтов. Я понял, что поддержка есть, и что я могу изменить свою жизнь, если буду работать над собой. У меня появились новые цели, я начал работать и стараюсь быть примером для своих детей. Вроде бы жесткие меры, но они реально помогают не оступиться, – признался он.

Благодаря вмешательству специалистов и комплексному подходу к проблемам, мероприятия ОПМ «Безопасный двор» не только помогают предотвратить преступления, но и создают возможность для реабилитации и восстановления порядка в семьях, что, в свою очередь, способствует снижению уровня правонарушений в целом. Система работает не только через наказание, но и через помощь и поддержку, давая людям шанс начать новую жизнь.

Подводя итог, можно отметить, что оперативно-профилактическое мероприятие «Безопасный двор» в Ерейментауском районе эффективно решает сразу несколько задач: предотвращает правонарушения, повышает безопасность в жилых зонах и помогает людям, которые столкнулись с трудностями и нуждаются в поддержке. Программы, направленные на профилактику преступности, с участием местных властей, социальных служб и полиции, позволяют снижать уровень правонарушений и создавать более безопасную и стабильную атмосферу для всех жителей.

Смотрите видео через QR-код

ПОЛУЧАЙ ОПЫТ, ПОЛУЧАЙ ЗАРПЛАТУ!

Для того чтобы стать участником программы, нужно соответствовать нескольким требованиям. Во-первых, возраст участников ограничен – не старше 35 лет. Во-вторых, программа рассчитана на тех,кто закончил учебные заведения не более 5 лет назад, предоставляя возможность самым свежим выпускникам попробовать себя в профессии, не имея опыта работы.

МАНСАП ОРТАЛЫҒЫ
КАРЬЕРНЫЙ ЦЕНТР

Изображение из открытых источников

Кроме того, важно, чтобы кандидат был зарегистрирован в Центре занятости населения как безработный и не имел профессионального опыта в своей области. Программа «Молодежная практика», которая дает шанс молодым специалистам продемонстрировать свои навыки, нарастить профессиональный опыт и существенно улучшить свои шансы на трудоустройство. Интересно, как это работает? Давайте разберемся!

В рамках программы участник получит реальный опыт работы в своей области, а работодатели обязуются создать для него условия для профессионального роста. На протяжении 12 месяцев, а именно столько длится практика, молодой специалист сможет по-настоящему освоить свою профессию, научиться работать в команде, понять специфику своего будущего места работы и наладить профессиональные связи. Очень важно, что для молодого человека, который только что вышел из учебных стен, появляется возможность увидеть, как теория реализуется на практике.

Кроме того, трудовой договор, заключенный между участником и работодателем, будет учитывать этот опыт в трудовом стаже, что в будущем поможет при поиске постоянной работы. Для работодателей же это прекрасная возможность набрать квалифицированных и мотивированных сотрудников, а также поддержать молодежь, обеспечив ей первые шаги в профессии.

– Не стоит забывать и о финансовой стороне программы. В течение года участники получают ежемесячное вознаграждение в размере 129 750 тенге, что соответствует 30-ти месячным расчетным показателям. Средства полностью покрываются государственным бюджетом, поэтому участникам не нужно беспокоиться о своей финансовой поддержке во время практики. Такая поддержка позволяет сосредоточиться на освоении новой профессии и повышении квалификации, – отметила специалист Карьерного центра Ерейментауского района Айжан Аубакирова.

Программа «Молодежная практика» уже помогла многим молодым людям найти свое место в профессии. Например, Екатерина Хурда, выпускница колледжа, после окончания учебы была трудоустроена техником-программистом в одно из ТОО. За время практики она не только приобрела ценнейший опыт, но и укрепила уверенность в своих силах. В настоящее время Екатерина продолжает работать в этой компании и является примером для других молодых специалистов.

Если вас заинтересовала программа, не упустите возможность обратиться в Карьерный центр нашего района. Специалисты помогут с получением подробной информации и участием в проекте. Для многих молодых людей программа стала отличным стартом в профессии. Она дает шанс не только найти первое рабочее место, но и развиваться в выбранной области. Программа открывает перед молодежью перспективы для карьерного роста и уверенного шага на рынок труда.

Для получения дополнительной информации обращайтесь по адресу: Ерейментау, ул. Т. Мусабаева, 15, тел. 2-41-08.

ВЕСНОЙ – НОВЫЙ ПРИЗЫВ

С весны начнется призыв офицеров запаса, и в Ерейментауском районе уже активно готовятся к этому процессу. Представители местного отдела по делам обороны проводят личные беседы с призывниками и их родителями, чтобы оценить готовность каждого кандидата к службе. В этом году в Казахстане планируется призвать более 850 офицеров запаса, и каждый из них сыграет важную роль в укреплении обороноспособности страны.

Фото с официальной страницы Instagram отдела по делам обороны Ерейментауского района

Мероприятие проводится в соответствии с Законом Республики Казахстан «О воинской службе и статусе военнослужащих», нацеленным на повышение боеготовности Вооруженных сил и создание надежного резерва, способного оперативно подключиться к выполнению задач. Важный аспект – разнообразие направлений, по которым проводится призыв: авиация, инженерия, артиллерия, радиотехника, медицина и многие другие востребованные специальности. Учитывая нынешние вызовы, именно такие кадры нужны для формирования эффективной армии.

700 офицеров будут направлены в Вооруженные силы, 80 – в Пограничную службу, 64 – в Национальную гвардию, 15 – в Министерство по чрезвычайным ситуациям. Призываются только те, кто годен по состоянию здоровья и имеет востребованную военно-учетную специальность. В возрасте до 29 лет (для специалистов по медицинским направлениям – до 32 лет) офицеры запаса должны быть готовы к службе.

По данным Министерства обороны РК, социальное обеспечение призванных является важной частью процесса. В условиях службы офицеры получают денежное довольствие, жилье, питание и медицинское обслуживание на уровне контрактников. То есть условия для военнослужащих и офицеров запаса практически одинаковы, что делает службу не только ответственной, но и обеспеченной.

Служба, как правило, будет проходить по месту воинского учета или проживания призывника, что значительно облегчает процесс. При этом приоритет отдается кандидатам, не имеющим постоянной работы и готовым к службе. Получив повестку, важно не откладывать и вовремя явиться в местный орган военного управления, не забыв удостоверение личности и военный билет, если таковой имеется.

Если же по каким-то причинам вы не можете сразу отправиться на службу, не стоит переживать – существует возможность отсрочки. Например, по семейным обстоятельствам, учебе или состоянию здоровья. В таком случае достаточно обратиться в призывную комиссию и предоставить все необходимые документы. Вопрос решится индивидуально.

Призыв офицеров запаса – важный шаг для укрепления обороноспособности страны. Призывники становятся важной частью наших силовых структур и выполняют задачи, от которых зависит безопасность. Если вы оказались в списке призывников, впереди важный этап жизни. Подходите к этому с полной ответственностью и готовностью.

Молодёжный ресурсный центр совместно с методистом Кабинета общественного развития Ерейментауского района Камилой Ахмедьяровой провёл серию встреч со старшеклассниками школ, направленных на обсуждение актуальных вопросов реформирования Парламента Республики Казахстан. Встречи прошли в таких образовательных учреждениях, как средняя школа №1, лицей имени Бегенбая батыра, лицей имени Н. Смагулова и средняя школа №2 имени Толеу Шаханова.

БУДУЩЕЕ НАЧИНАЕТСЯ СЕГОДНЯ

Фото предоставлено МРЦ Ерейментауского района

Встречи стали важным шагом в процессе обсуждения ключевых политических изменений в Казахстане, в том числе реформы Парламента, которая является одной из основных тем в стране в последние годы. В 2026 году Казахстан продолжает реализацию стратегии «Нового Казахстана», направленную на создание более прозрачной и демократичной политической системы. Именно в рамках этих изменений и были организованы встречи с молодёжью, чтобы узнать, как она видит будущее своей страны и какие изменения в политической жизни считает наиболее важными.

В ходе встреч старшеклассники не только задавали вопросы, но и активно делились своими мыслями. Для многих ребят вопрос реформ был не только теоретическим, но и личным: как реформы могут повлиять на их будущее? Среди предложений учащихся прозвучали идеи о более широком вовлечении молодёжи в политический процесс, усилении независимости парламентариев и улучшении качества образования и социальной сферы.

Ребята также высказывали своё мнение о том, как важно, чтобы Парламент был более открытым и доступным для граждан. Одним из ключевых моментов, который активно обсуждали учащиеся, стала идея о расширении политической конкуренции и повышении роли Парламента как ключевого органа для защиты прав и свобод граждан. Методист Кабинета общественного развития Камила Ахмедьярова подчеркнула важность вовлечения молодёжи в процесс обсуждения таких значимых вопросов.

– Молодёжь должна понимать, что их мнение имеет значение. Чем больше мы будем вовлекать молодое поколение в обсуждения, тем более сбалансированными и справедливыми будут решения, принимаемые в будущем. Молодёжь – будущее страны! Но будущее начинается уже сегодня, – отметила она.

Самое главное, что прозвучало на этих встречах, – это понимание того, что изменения возможны только через активное участие самих граждан, в том числе и молодёжи. Вопросы, которые поднимались на встречах, касались не только политики, но и экологии, социальной сферы и прав человека. Молодёжь Казахстана уже сегодня готова влиять на эти изменения и активно участвовать в процессе преобразований.

Смотрите видео через QR-код

МАЛЫЕ ДЕЛА - БОЛЬШИЕ ПЕРЕМЕНЫ

В 2025 году в рамках реализации Концепции развития экологической культуры «Таза Қазақстан» Акмолинская область провела 31 мероприятие, в которых приняли участие более 700 тысяч жителей региона. Множество акций и инициатив, направленных на улучшение экологической ситуации, стали частью повседневной жизни местных жителей, создавая заметные изменения в городах и сёлах.

Особое внимание в рамках программы было уделено уборке и благоустройству. За этот период приведено в порядок 133 тысячи дворовых территорий: проведена уборка, высажены деревья и зелёные насаждения. Это не только улучшило внешний вид населённых пунктов, но и напрямую повлияло на комфорт и качество жизни жителей.

Кроме того, благоустройство затронуло 758 парков и скверов региона. Зелёные зоны стали более ухоженными и доступными для отдыха. Параллельно велась работа по восстановлению историко-культурных памятников, являющихся важной частью наследия региона.

Одним из значимых достижений 2025 года стала высадка 182 тысяч деревьев в населённых пунктах области. Эти меры имеют экологическую ценность: улучшают качество воздуха, снижают уровень шума и поддерживают экосистему. В Кокшетау и Степногорске также проведена инвентаризация зелёных насаждений для планирования дальнейших природоохранных мероприятий.

Важным итогом года стало формирование у жителей осознания личной ответственности за чистоту окружающей среды. В рамках программы «Таза Қазақстан» выросла экологическая активность населения. В 2026 году планируется проведение 37 мероприятий, включая благоустройство, озеленение, а также проекты по сортировке и переработке отходов.

Среди новых инициатив – расширение системы видеонаблюдения для выявления экологических правонарушений. Также продолжится информирование населения через информационные кампании и культурные мероприятия. В 2026 году сохранятся акции «Чистый город», «Чистые берега», «Чистый бег».

Продолжится реализация проектов по посадке деревьев – «Зелёный двор», «Зелёная тропа», «Посади своё дерево», а также проведение экочасов в школах и творческих конкурсов на экологическую тематику.

Важно, чтобы каждый осознавал свою роль в сохранении природы. Даже небольшие действия, такие как посадка дерева или участие в уборке, способны сделать окружающий мир чище. Как отметил Президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев: «Чистая страна – это наша общая цель и обязанность».

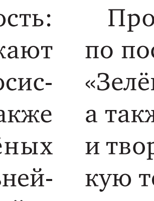

Разворотный лист подготовила Жанар Ахметова, журналист
+7 778 878 89 89
t.me/janarakhmet
zhanarakhmetova90@gmail.com

ЛУЧШЕ МАЛЕНЬКИЙ ШАГ ВПЕРЁД, ЧЕМ БОЛЬШОЙ ШАГ НАЗАД

БҰЙРАТАУДА БИЗОН БАР

Бизондардың фотосуреті мен видеосын көргенде бірден голливудтық фильмдердегі көріністердің еске түсетіні рас. Үндістердің атажұртында ғана тіршілік ете алады деп ойлайтынбыз. Сөйтсек, бұл жануар қазақ даласын да мекен еткен екен. Керек десеңіз, қазір бір табыны өзіміздің бұйығып жатқан Бұйратаудың бөктерінде емін-еркін жайылып жүр. Оны қоя тұрып, әңгімені әріден қозғап көрейік...

Жалпы, бүгінде елімізде флора мен фаунасы бай, әртүрлі ландшафты қамтитын 14 ұлттық табиғи парк бар. Соның елордаға ең жақыны – 2011 жылы құрылған «Бұйратау» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі. Ол Ақмола, Қарағанды өңірлерінің шекаралас бөлігін түгел (88 968 гектар жер) алып жатыр. Соған орай, Ақмола облысының Ерейментау ауданында «Ерейментау» деген және Қарағанды облысының Осакаров ауданында «Белодымов» деген екі филиалға бөлінген. Соның 400 гектарын асыл тұқымды марал ұстау және көбейтуге арналған үлкен вольер қамтыған.

Осы ретте «Бұйратау» деген атауға аз-кем анықтама бере кетсек, қырқаларға алыстан немесе әуеден қарағанда, жартасты беткейлері «бұйраланған» таулардай әсер қалдырады. Табиғи парктің ландшафты орманды, бұталы, далалық, шалғынды және сулы-батпақты дегендей алуан түрлі бес негізгі типтен тұрады. Сондай-ақ осы бір алып парктің көрнекті жерлерінің бірі – Әулиебұлақ қасиетті қайнары. Ол жартастар арасынан ағып, шағын сарқырама түзеді. Айналасында қарағайлы орман жайқалып тұр. Ал Ерейментау бөлігінде 16 тау жотасы бар. Биіктігі аса үлкен болмаса да олар түрлі табиғи факторлардың әсерінен қалыптасқан ерекше пішіндерімен тартымды. Үлкен саңырауқұлақ, жауынгердің жүзі, қиял-ғажайып жануар бейнесін еске салатын тастар – дәл осы Ерейментау аймағына тән көріністер. Оларды көру үшін Астанадан Ерейментау қаласына дейін 150 шақырым, одан әрі Балықты ауылына дейін 55 шақырым жол жүру керек. Кейін жол көрсеткіштері көңілі алыпұшқан жолаушыны паркке қарай бағыттайды.

Бұл Бұйратаудағы өсімдіктер дүниесі ерекше бай, 600-ден аса түрі бар.

Құстардың да шамамен 230 түрі мекендейді. Оның ішінде Қазақстанның Қызыл кітабына енген құстардың 13 түрін кездестіруге болады. Олардың қатарында тырна, дала қыраны, дуадақ, шіл, үкі, ақбас үйрек (савка), сұңқылдақ аққу, безгелдек, король қасқалдаққұсы (қалақтұмсық), турпан бар. Тіпті, сүтқоректілердің де 55 түрі тіркелген. Қазақстанның Қызыл кітабына енген жануарлардан бұл аумақта арқарлар шауып жүр. Сонымен қатар көзге бұлан, марал, елік, қабандар жиі түседі.

Енді айтпағымыз, 2020 жылы жазда бұл жерге түз жануарының канадалық түршесіне жататын 10 орман бизоны (7 ұрғашы, 3 еркек) әкелініп, жерсіндірілген-ді. Содан екі жылдан кейін алғашқы 3 төлі пайда болды. Иә, бұлар – кәдімгі Америка құрлығында тіршілік ететін, байырғы үндістердің қарааяқ, қан тайпаларының негізгі азық көзі болған бұйрабас, сақалды бизондардың Сарыарқа төсінде оттыққан шағын табыны.

Жалпы, бұл бизон деген жануар XIX ғасырда жойылып кетудің аз-ақ алдында тұрған еді. Сол кезде олардың саны 75 миллионнан бірнеше жүз басқа дейін күрт азайып кетті. Тек аңшылыққа тыйым салу туралы заң қабылданып, ұлттық парктер құрылғаннан кейін ғана шағын популяциясын сақтап қалу мүмкін болған.

Енді қараңыз, бойы шоқтығына дейін 3 метрге жететін, салмағы 1 тоннадан асатын, жүгіру жылдамдығы сағатына 70 шақырымға дейін баратын бұл бедірейген бизондар біздің жерге жақсы бейімделіп кеткен. Неге дейсіз ғой? Өйткені қазақ даласы – мамонт, арыстан, жолбарыстардікі сияқты, олардың да «атақонысы». Мысалы, еліміздің оңтүстік өңіріндегі Ащысай аймағынан кейінгі палеолит дәуіріндегі бизон, арқар, жабайы жылқы сияқты жануарлардың сүйектері және пышақ тәрізді тілгіштер табылған. Көрдіңіз бе, тарихтың көне парағының өзінде тайға таңба басқандай етіп «бизон» деп жазылып тұр. Демек, өзінің бас жүніндей бұйраланған мына біздің тауымызда қазір 26 басқа жеткен жануардың тұяғы астында өз «бабасының» сүйегі жатыр!

Сәл артқа шегініс жасасақ, қазір біз сөз етіп отырған «Бұйратау» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі «Белодымов» филиалының тарихы негізінен Кеңес Одағы кезеңінен бастау алады. Сол уақытта бұл жер партия қызметкерлерінің сүйікті демалыс және аңшылық орындарының бірі болған. Қазір мұнда аң аулауға көп жылдан бері тыйым салынып келеді. Ғайыптан тайып бара қалсаңыз, маралы мен бизонын тек табиғи ортаға жақын жағдайда, қарусыз бақылай аласыз. Өйткені оларға арналған 400 гектар питомниктің жан-жағы толық қоршалған. Соның ішінде маралдар (асыл тұқымды бұғылар) 2001 жылдан бері өсіріліп отыр. 2004 жылы 40 бас әкелінген. Бүгінде олардың саны 500 бастан асты. Ғалымдардың мәліметінше, ерте заманда маралдар да бұл жерді табиғи түрде мекендеген. Алайда олар XIX ғасырдың соңына қарай жойылып кеткен. Енді қазір қоршаудағы маралдар сонда көбейтіліп, тусыраған табиғатқа жиі жіберіліп тұрады. Осы күні 300-і адамның қолынан жем жемейтіндей кеңістікте жосып жүр.

Бизон дегенде, еске Америка құрлығы түсетінін айттық қой. Маралға қатысты да сондай бір мысал келтірсек, Солтүстік Америка мен Азияның шығыс бөліктерін мекендейтін, сәл ірірек әрі бұлардың жақын туысы саналатын американдық бұлан немесе вапити бұрын осы Бұйратаудағы жеке дербес түр ретінде танылған асыл тұқымды бұғының кіші түрі деп есептелген. Қайталап айтқанда, американдық бұлан – бұйратаулық бұғының кіші түрі! Міне, гәп қайда жатыр?! Ол аз десеңіз, қолымызда «барлық асыл тұқымды бұғылардың, соның ішінде вапитидің де арғы тегі Орталық Азиядан шыққан және сыртқы пішіні дақты бұғыларға ұқсас болған» деген де дерек бар. Тағы да солай, «Орталық Азиядан» деп тұр! Ал қазір бұл асыл тұқымды бұғы дегеніңіз 28-ге дейінгі кіші түрді біріктіреді. Олар бір-бірінен дене көлемі, салмағы, түсі және басқа да белгілері бойынша ерекшеленетін болып кеткен. Кавказ бұғысы, еуропалық бұғы, марал, Қырым бұғысы, бухара немесе тоғай бұғысы, вапити, изюбрь – осы жануардың кіші түрлеріне жатады.

Біздегі асыл тұқымды бұғыны оңай тануға болатын белгілердің бірі – жаз мезгілінде жүнінде дақтар болмайды және құйрық астындағы ақ дақ үлкен болып, құйрық түбінен жоғары көтеріліп тұрады. Сонымен қатар бұл жануардың мүйізі – көп тармақты (әдетте кемінде бес тармақты) және мүйіздің ұшында өзіндік айқын «тәж» пішінін қалыптастырады.

Қазір Бұйратаудағы питомник қызметкерлері алдағы уақытта бизондардың саны тұрақты түрде артып, маралдар сияқты қайыңды орманы, шалғынды алқаптары бар, сай-саласы тоғайлы болып келетін жабайы табиғатқа жіберіледі деп үміттеніп отыр. Ондай жағдайда далада туған бұзаулары жабайыланбаса, қыс мезгілінде вольер қызметкерлері қосымша азықтандыратын мына бизондар адамға үйірсек. Бұл түрімен көзі жайнаған браконьердің қашықтағы нысанасы болмақ тұрмақ, қолсозым жерден найза шаншып алуына мүмкіндік беріп қоюы мүмкін.

«Сақтықта қорлық жоқ» дегенге меңзеп, сөз орайы келген соң айтамыз да. Әйтпесе, қорықшылар осы «Бұйратау» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі ашылғалы бері заңсыз аң аулау әрекеті 100 пайыз тоқтады дегенді сенімді түрде алға тартып отыр.

«Мен осы жерде қызмет істегелі бері ондай бірде-бір оқиға тіркелмеген екен. Біріншіден, бұл өте жақсы көрсеткіш болса, екіншіден, осы паркте қызмет атқаратын инспектор-қорықшының барлығы – паркке жақын орналасқан ауылдардың азаматтары. Парктің жан-жағын ауылдар қоршап жатыр. Оның өзі бұл аумақта заңсыз аң аулауға айрықша тыйым болып тұр. Біз қарағайлы өлке болғандықтан, ағаш кесуден заңсыздықтар болуы мүмкін, ал аң-құс атудан браконьерлік мүлде тоқтады деуге болады», – депті журналистердің сұрағына жауап берген жергілікті бір маман.

Кім білсін...

QR-код арқылы қараңыз

ТАБИҒАТТЫҢ ҚЫЗҒЫЛТ ҚҰПИЯСЫ

Ақмола облысының Ерейментау ауданы аумағында орналасқан Көбейтұз көлі соңғы жылдары ерекше түсімен көпшіліктің назарын аударып келеді. Көпшілік арасында ол «Қызғылт көл» аталып кеткен.

Бұл ретте көлдің қызғылт немесе алқызыл түсі – жай ғана әдемі көрініс емес, табиғаттың күрделі биологиялық және химиялық үдерістерінің нәтижесі. Жалпы, бұл Көбейтұз – аты айтып тұрғандай, тұзды және тұйық көл. Яғни оған құятын және одан ағып шығатын өзендер жоқ, суы негізінен жауын-шашын мен жерасты сулары арқылы толығып тұрады. Сондықтан көл таяз. Жаз мезгілінде су деңгейі төмендеп, кей жерінде тұз қабаты анық көрінеді. Осындай ерекшеліктері оны кәдімгі тұщы көлдерден айқын ажыратады.

Көбейтұздың ең басты жұмбағы – оның қызғылт, кейде күлгінге жақын түсі. Бұл құбылыс көл суында тіршілік ететін микроскопиялық балдырлар мен галофильді бактерияларға байланысты. Атап айтқанда, жоғары тұздылықта өмір сүре алатын микроағзалар күн сәулесінің әсерінен қызыл-қызғылт пигменттер бөледі. Жазда ауа температурасы көтеріліп, су буланған сайын тұз мөлшері артады, ал микроағзалар белсендірек көбейеді. Сол кезде көлдің түсі қанық қызғылт болып көрінеді. Ал көктемде немесе салқын маусымда су деңгейі жоғарылап, түсі бозғылт немесе кәдімгі сұрғылт реңкке ауысуы мүмкін.

«Қызғылт көл» тұзының құрамында түрлі минералдар бар, сондықтан кейбіреулер оны емдік мақсатта пайдалануға тырысқан. Алайда мамандар көл тұзын бақылаусыз, шамадан тыс алу табиғатқа үлкен зиян келтіретінін ескертеді. Өйткені оның экожүйесі өте нәзік. Тұз қабаты бұзылса, микроағзалар тіршілігі де өзгеріп, көлдің табиғи тепе-теңдігіне қауіп төнеді.

Бастысы, Көбейтұз – тек әдемі фотоға түсетін орын емес, ғылыми тұрғыдан да құнды табиғи нысан. Мұндай көлдер әлемде көп те емес. Сондықтан Ерейментаудың осы бір сирек кездесетін ғажайыбын дұрыс сақтап қалу керек. Ал оны қорғаудың ең қарапайым, бірақ маңызды қадамдары – маңайына қоқыс қалдырмау, тұзын қазбау, көлікпен көл табанына кірмеу ғана. Соны қаперде сақтай алсақ болды.

Қысқасы, бұл көлдің қызғылт түсі – аңыз да, бояу да емес, табиғаттың өз заңдылығымен пайда болған құбылыс. Соның өзі-ақ табиғаттың қаншалықты күрделі әрі нәзік екенін еске салады.

Еркеғали БЕЙСЕНОВ,
Бас редактор
+7 775 205 65 84
@erkesh_beisen
erkegalibeisenov@gmail.com

ЕРЕЙМЕН

Меншік иесі – «Altyndala Media» ЖШС

Директор – Рина АМАНБЕК

Бас редактор
Еркеғали БЕЙСЕНОВ

Бас редактордың орынбасары
Дастан КЕНЖАЛИН

Веб-редактор
Гүлдана БАЛТАБАЙҚЫЗЫ

Орыс редакциясының меңгерушісі
Жанар АХМЕТОВА

ТЕХНИКАЛЫҚ БӨЛІМ

Дизайнер-беттеуші
Ербол ҚАНАТҰЛЫ

Корректор
Ерік ЕЛЕУСІЗ

- Астана қ. «Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС, Сілеті көшесі 30, тел: 8(7172)99 77 77
- Таралымы 1 500

Бағасы келісім бойынша

- Газет аптасына 1 рет (әр аптаның жұма күні) шығады.
- Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Әдеби қолжазбалар рецензияланбайды және қайтарылмайды.
- Ұсынылған материалдардың дұрыстығына редакция жауап бермейді.
- Редакциямен келіспей, қайта басуға тыйым салынады.
- Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

- Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитетінде 14.01.2026 ж. тіркеліп, № KZ11VPY00139414 куәлігі берілген. Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі: 31.03.1992 ж., 110-Г.

Редакция мекенжайы:
Ерейментау қаласы,
Деповская 21/2

Байланыс телефоны:
тел.: +7 (701) 709-88-82

Газет «ЕРЕЙМЕН» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

ereimengazeti@gmail.com
www.ereimeninfo.kz